

2024

2024 YILI BUĞDAY DURUM DEĞERLENDİRME RAPORU

TARSUS TİCARET BORSASI

Meclis Başkanı'nın Sunuşu

Dünya genelinde çok farklı ve sürekli değişkenleri olan tarımsal üretime, gıda tüketimine şahit oluyoruz. Son yıllarda yaşanan süreçler, bizlere Türkiye'nin tarımın her alanında üretimini arttırması gerektiğini gösterdi.

Bu süreçte; bilimsel, teknik ve ekonomik esaslara uygun uygun alanda, uygun ürün üretiminin teşviki ve bu sisteminin tarımsal destekler ile ilişkilendirilerek uygulamaya konulması tarafımızdan sürekli önerilmektedir.

Sulanan alanlarda ürün kararı önceki yılki gelişmeler ve yılın gidişatına göre verilmekte, çoğunlukla toprak ve su kaynaklarının korunması ile uyumlu olmayan tercihlerde bulunduğu gibi, ekonomik üretim ilkelerinden de uzaklaşabilmektedir. Bu sistemin sadece buğday açısından değil farklı stratejik ürünler için bir üretim planı

oluşturacağı, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlayacağı anlatılmıştır.

Buğdayda hasat başlamadan önce çiftçiyi korumak adına hububat ürünleri ithalatına yeniden gümrük vergisi getirildi. Resmî Gazete 'de yayımlanan kararla birlikte buğday, arpa, mısır, durum buğdayı gibi hububat ürünlerinin ithalatında gümrük vergisi yüzde 130'a yükseltildi. Bu vergi oranı, pandemi ardından dünyada gıdada stok tutma eğilimi, hububatta önemli üreticiler Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş ortamının yansımaları nedeniyle iç piyasayı korumak adına dönem dönem sıfırlanmıştı. Ancak farklı dönemlerde yüzde 70, 80 ve 130 olarak uygulanmıştı. Yüzde 130'luk bu uygulama, çiftçiyi korumak için güçlü bir mesaj veriyor.

Türkiye'de geçen sezon 19,5 milyon tona yakın buğday üretimi ve 9 milyon ton buğday ithalatı yapmıştı.

Alım fiyatı dünya fiyatlarına göre açıklansa, buğday fiyatı geçen senenin çok altında kalacak. Çünkü dünya fiyatları düşük. Kaldı ki son yıllarda buğday ve arpa alım fiyatları genellikle dünya fiyatlarının üzerinde açıklandı. Bu yıl da dünya fiyatlarının üzerinde olmasını bekliyoruz.

Özetle,

Hasat öncesi üretici buğday fiyatının açıklanmasını bekliyoruz. Ayrıca geçen yıl olduğu gibi alım priminin devam etmesi de beklentimiz.

Bu üretim sezonunda TMO'nun açıklayacağı fiyat başta buğday üreticileri olmak üzere hububat üreticilerinin emeklerinin karşılığını alacağı beklentimizi bir daha yineliyor, TMO'nun Dünya fiyatları ile uyumlu reel fiyat açıklaması, gerektiğinde bunun periyodik olarak güncellemesinin ve pirim uygulamasının arda da alım politikası olarak devam ettirilmesi de yine beklentimizdir.

2024 yılı üretim sezonu ve hasatların başlamasına az bir süre kala Buğday ile ilgili hazırladığımız bu raporda Dünya ve Türkiye de yaşanması muhtemel beklentilere yer vermeye çalıştık.

Bol ve bereketli bir sezon geçirmek dileğiyle.

Murat KAYA

Meclis Başkanı

GİRİŞ

RESMİ ABD HÜKÜMETİ POLİTİKASI BEYANI
(USDA FOREIGN AGRICULTURAL SERVICE TÜRKİYE RAPORU)

AMERİKAN TARIM BAKANLIĞI

TARIM SERVİSİ'NİN RAPORU

2024/25 pazarlama yılında buğday ve arpa üretiminin geçen yıla göre değişiklik göstermeyeceği, mısır üretiminin geçen yıla göre 1,2 milyon düşmesi bekleniyor.

Buğday ithalatının ise geçen yıla göre 1,0 milyon ton azalması tahmin edilmekle birlikte un ihracatının geçen sezonla aynı kalması bekleniyor.

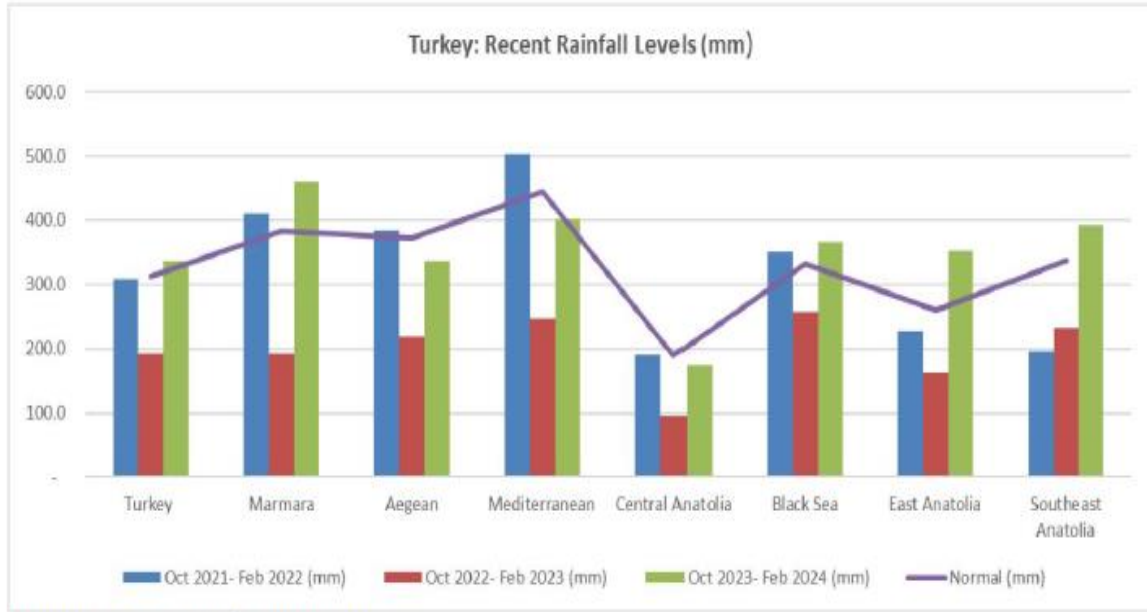
Buğday Üretimi:

2024/25 sezonu için hasat edilen buğday alanının geçen yıldan 50.000 hektar (HA) artarak 7,25 milyon HA'ya çıkacağı tahmin ediliyor. Hasat edilen alanda öngörülen bu artış, nispeten güçlü yurt içi buğday fiyatlarının çiftçileri pamuk ve ayçiçeği yerine biraz daha fazla buğday ekmeye teşvik edeceği beklentisinden kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

Ancak, hasat edilen alandaki küçük artışa rağmen, 2024/25 sezonunda buğday üretiminin, önceki yılın yeni revize edilen yaklaşık 19,8 milyon ton tahminine göre değişmeden kalması bekleniyor. Bunun nedeni, geçen yılın ilkbaharındaki ortalamanın üzerinde yağışlara kıyasla daha normal hava koşullarına paralel olarak rekoltelerin biraz düşmesinin beklenmesidir.

Öngörülen bu toplam miktarın yaklaşık 4,4 milyon tonu durum buğdayı olacak; bu durum, çiftçilerin durum buğdayı için nispeten güçlü küresel fiyatlardan yararlanmak amacıyla üretimin daha büyük bir kısmını ihraç etmeye çalışmasıyla yıldan yıla yüzde 10 artış gösterdi.

Şekil 1: Su Yılı Yağışları (Ekim-Şubat)

Kaynak: Türkiye Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü

Ülkedeki buğday ve arpanın yüzde 80'inin kuru tarımla yetiştirildiği göz önüne alındığında, yeterli ve zamanında yağmurlar üretim için kritik önem taşıyor. Ülkenin buğday yetiştirilen bölgelerinin çoğunda sulamanın sınırlı olması ve sulamaya erişimi olan çiftçilerin ise genellikle mısır ve sebze gibi daha yüksek verimli mahsulleri yetiştirmeyi tercih etmesi üretimdeki artışa engel olmaktadır.

Ekim 2023'ten bu yılın Şubat ayına kadar yağış seviyeleri ortalamanın üzerinde ve kaydedilen en kurak dönemlerden biri olan geçen yılın aynı dönemine göre önemli ölçüde daha yüksekti. Bu altı aylık dönemde yağış miktarı artarken, Şubat ayında

yağışlar uzun dönem ortalamasına göre yüzde 40'ın üzerinde düşüş gösterdi. Şubat ayında ülke genelinde kötü hava koşulları, ülkenin başlıca buğday yetiştirme alanlarından biri olan İç Anadolu'da sulama imkânı olan çiftçilerin ürünlerini sulamaya zorladı. Birçok çiftçi, bu bir aylık kuru havanın bahar boyunca devam etmesinden ve sonuçta toplam rekoltenin azalmasından endişe etti.

Buğday unu için yurt içi referans noktası olan ve ABD sert kırmızı buğdayıyla karşılaştırılabilir Anadolu sert kırmızı kış buğdayının (AKS) şu anki fiyatı ortalama 10.000 TL/MT (310\$/MT). Karşılaştırma yapmak gerekirse, Mart ayı itibarıyla ithal buğdayın (12,5 protein) fiyatı ortalama 200\$/MT civarındadır. Genişleyen fiyat farkına tepki olarak ve daha ucuz ithalata karşı hükümet, ithal buğdaya uygulanan gümrük vergisini geçen yılın Mayıs ayında yüzde 130'a yükseltti.

Pazar kaynaklarına göre, TMO, içinde bulunduğumuz pazarlama yılında 9,0 milyon tondan fazla yerli buğday satın aldı. TMO'nun yoğun alım yapmasının nedenlerinden biri, uluslararası buğday fiyatlarının düşüş eğiliminde olduğu bir dönemde yurt içi buğday fiyatlarını istikrara kavuşturmak.

Bu sene için, Dünyada tahıl ambarı olarak nitelendiren Karadeniz havzasında buğday fiyatların yüksek stok ve yeni hasat sezonunda beklenen üretim artışının etkisiyle 2020 yılı seviyesi olan 200 doların altında kalması ile yaklaşan yeni hasatla birlikte sektör temsilcileri, yüksek girdi maliyetleri ve üretimin azalmaması için buğdayın ton başına fiyatının en düşük 300 doların üstündedir.

Buğday Tüketim;

Tüketimin yaklaşık % 90'ını oluşturan gıda sınıfı buğdaya olan talebin sabit kalması beklendiğinden, 2024/25 sezonundan buğday tüketiminin, geçen yılın yeni revize edilen 20,6 milyon tonluk tahminine göre değişmemesi öngörülmüyor.

Yurt içi buğday fiyatları 2023/24 sezonunun ilk yarısında TL bazında nispeten sabit kalsa da, yüzde 90'ı TMO tarafından kontrol edilen buğday arzının 2023/2024 döneminde nispeten daralması nedeniyle fiyatlar son birkaç ayda yükselmeye başladı.

Genel enflasyon ve TL'nin ABD doları karşısında zayıflaması da fiyatların yükselmesinde etkili oldu. Buna karşılık yerli buğdayın USD fiyatı ise düşmektedir.

Türkiye, kişi başına düşen bazda dünyanın en büyük ekmek tüketicisi olmasa da, en büyük tüketicilerinden biri olarak kabul ediliyor.

Türk beslenmesindeki önemi göz önüne alındığında, hükümet ülkenin ekmek üretiminin bir kısmını ithal ve yerli buğday kullanarak % 60 nı sübvansede ediyor. Hükümet ayrıca ekmek fiyatlarını da kontrol etmeye çalışıyor.

Sade ekmeğin fiyatı artarken, hükümet, fırıncılık sektörünün Ocak ayında yerel simit olarak bilinen geleneksel ekmeğin fiyatını 10 liradan 15 liraya çıkarma girişimini tersine çevirerek gıda enflasyonunu kontrol etme çabasını ikiye katladı. O dönemde Türk medyasına göre piyasa analistleri, fiyat artışının yalnızca Mart ayı sonunda yapılacak yerel seçimler öncesinde kamuoyunun tepkisini önlemek için ertelendiğini öngördü. Bu tahmin, gıda ve diğer tüketim malzemeleri fiyatlarının seçimlerden sonra daha da yükseleceği yönündeki yaygın görüşle büyük ölçüde örtüşüyor.

Ancak bu müdahalelere rağmen sade ekmeğin (200 gram) fiyatı bu yılın Ocak ayında yüzde 33 artışla yaklaşık 0,25 dolar yükseldi.

Buğday Ticareti İthalatı:

2024/25 sezonunda buğday ithalatının, normalden fazla taşınan buğday stokları nedeniyle yıllık bazda 1,0 milyon ton düşüşle 9,0 milyon ton olması bekleniyor

Mevcut en son ticaret verilerine göre 2023/24 de ithalat tahmini 10,0 MMT'de aynı kalıyor. Mevcut pazarlama yılının haziran ayından ocak ayına kadar buğday ithalatı yaklaşık 6,5 milyon tona ulaştı ve bunun büyük bir kısmı Rusya'dan (5,3 milyon ton) ve Ukrayna'dan (0,9 milyon ton) ithal edildi. Piyasa kaynaklarına göre, Ukrayna'nın ihraç edilebilir yüksek kaliteli öğütme buğdayı arzının sınırlı olması nedeniyle Ukrayna'nın ithalatı önceki yıla göre düşüş gösterdi.

TMO, son birkaç yılda yaptığı büyük alımlara ara vererek, yurt içi buğday stoklarının bol olması nedeniyle 2023/24 sezonunda buğday ithalatı yapmadı. Ancak TMO, yerel piyasayı istikrara kavuşturmak için yerli buğday alımına devam etti.

Üretim, Tedarik ve Dağıtım

Buğday	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
	Haziran 2022		Haziran 2023		Haziran 2024	
Türkiye	USDA Resmi	Yeni posta	USDA Resmi	Yeni posta	USDA Resmi	Yeni posta
Hasat Edilen Alan (1000 HA)	6800	6800	7200	7200	0	7250
Başlangıç Stokları(1000 MT)	2237	2237	4084	4084	0	4234
Üretim (1000 Ton)	17250	17250	19500	19750	0	19750
İthalatları(1000 MT)	12072	12072	10000	10000	0	9000
TY İthalatı(1000 MT)	12500	12500	10000	10000	0	9000
Toplam Arz (1000 MT)	31559	31559	33584	33834	0	32984
İhracatı(1000 MT)	6875	6875	9300	9000	0	9000
TY İhracatı(1000 MT)	6953	6954	9300	9000	0	9000
Yem ve Artık (1000 MT)	1500	1500	1700	1500	0	1500
FSİ Tüketimi (1000 Ton)	19100	19100	19200	19100	0	19100
Toplam Tüketim (1000 Ton)	20600	20600	20900	20600	0	20600
Kapanış Stokları(1000 MT)	4084	4084	3384	4234	0	3384
Toplam Dağıtım (1000 MT)	31559	31559	33584	33834	0	32984
Verim (MT/HA)	2.5368	2.5368	2.7083	2.7431	0	2.7241

(1000 HA),(1000 MT),(MT/HA)
MY = Pazarlama Yılı, her sütunun üstünde listelenen ay ile başlar
TY = Tüm ülkeler için Buğday için Temmuz ayında başlayan Ticaret Yılı. TY 2024/2025 = Temmuz 2024 - Haziran 2025

Uluslararası Hububat Konseyinin son raporunda dünya toplam tahıl üretim projeksiyonu öngörüsünde;

IGC, 2023/24 sezonu için küresel buğday üretim tahminini 789 milyon tona revize ederken, 2024/25 sezonu için üretim öngörüsünü 799 milyon ton olarak açıkladı. Konsey, bu sezon için buğday tüketim tahminini değiştirmeyerek 803 milyon tona korudu. 2024/25 sezonu için dünya buğday stoklarının 267 milyon tondan 262 milyon tona gerileyerek son altı yılın en düşük seviyesine ineceği öngörülürken, Türkiye ve Hindistan'daki düşüşlerin Çin'deki potansiyel stok birikimini fazlasıyla dengelemesi bekleniyor.

2024/25 sezonu için küresel buğday ticaretinin, AB için beklenen daha az ithalatın yanı sıra Çin, Türkiye ve Endonezya da dahil olmak üzere Asya'nın bazı bölgelerine yapılan teslimatların azalmasına bağlı olarak bir önceki yıla göre 201 milyon tondan 196 milyon tona düşeceği tahmin ediliyor.

USDA tarafından yayınlanan son raporda; 2023/24 dönemi için küresel buğday görünümü; arz artarken, tüketim ve ticaretin de artacağı ancak nihai stokların azalacağı yönündedir. Buğday arzı, özellikle Irak ve Arjantin'deki yüksek üretim nedeniyle 0,5 milyon ton artışla 1 milyar 057 milyon tona yükseltildi. Küresel tüketim ise özellikle hükümetin fiyat enflasyonu ile mücadele etmek için rezervlerini satmaya devam ettiği Hindistan'da Gıda, Tohum ve Endüstriyel (FSI) kullanımının artmasıyla

1,1 milyon ton artışla 797,5 milyona yükseltildi. Dünya buğday ticareti; Ukrayna, Arjantin, Avustralya ve Türkiye'nin artan ihracatının Birleşik Krallık ve Brezilya'nın azalan ihracatını fazlasıyla telafi etmesiyle 1,2 milyon ton artışla 210,7 milyona yükseldi. 2023/24 dönemi için öngörülen nihai stoklar Hindistan, Çin ve Ukrayna'daki düşüşler nedeniyle 0,7 milyon ton azaltılarak 2015/16 döneminden bu yana en düşük seviye olan 259,4 milyona indirildi.

BUĞDAY DÜNYA DURUMU 2025/26 YILLIK GÖRÜNÜM

	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
Alan (milyon ha)	224	221	221	221	221	221
Üretim (m t)	765	782	792	802	812	822
Tüketim (m t)	752	769	786	797	807	817
Gıda	531	538	547	556	564	572
Besleme	138	146	152	154	155	156
Endüstri	23	23	23	23	23	23
Ticaret (, m t)	186	184	186	188	191	194
Stok (m t)	292	305	311	316	321	326

IGC 5 yıllık projeksiyon raporunda değişiklik yapmayıp, Dünya buğday ticaretinde ise geçen yıldan az fazla olarak **194 milyon ton civarında** olacağını öngörmektedir.

m t	18/19	19/20 (est.)	20/21 (fcast)	25/26 (proj.)
EUROPE	8.1	7.0	11.6	8.7
CIS	7.5	7.7	7.6	7.7
N & C AMERICA	11.9	11.8	12.2	12.4
S AMERICA	14.9	15.3	15.2	16.4
Brazil	7.2	7.3	6.7	7.0
N E ASIA	25.2	30.7	26.3	26.7
Turkey	6.8	12.6	8.5	6.9
Saudi Arabia	3.1	3.6	3.1	3.7
SOUTH ASIA	9.0	11.4	13.3	12.5
Bangladesh	5.0	7.2	6.9	7.2
PACIFIC ASIA	41.3	45.2	46.3	49.5
China	3.2	6.6	7.8	5.0
Indonesia	10.9	10.6	10.8	12.5
Philippines	7.6	7.1	7.0	8.2
NORTH AFRICA	27.7	27.8	29.2	30.4
Egypt	12.4	12.7	12.8	14.7
SS AFRICA	21.3	26.2	24.1	28.7
Nigeria	4.7	5.3	5.2	5.9
World total	168.3	184.3	186.0	193.7

Konsey 5 yıllık öngörüsünde tüketimde yaşanacak artışı özetle;

Önümüzdeki beş yılda tüketim artışına neden olacak durumun Gıda kullanımındaki büyüme olduğu öngörüyor. Dünya tüketiminin 2025/26'ya kadar olan dönemde, önceki beş yıla göre biraz daha hızlı bir şekilde yıllık ortalama yaklaşık %2 oranında büyüyeceği öngörülüyor. Bu, bir dereceye kadar, yem kullanımında, tahmin döneminin başlangıcındaki nispeten düşük seviyedeki toparlanmayı yansıtıyor; kısmen Çin dahil bazı ülkelerde mısır arz ve talebine yönelik daha sıkı bir görünüm nedeniyle.

<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-forecasts.aspx#>

ULUSLARARASI HUBUBAT KONSEYİ,

IGC;SON RAPORU(NİSAN 2024)

ÜRETİM

2024/25 sezonu sonunda gerçekleştirdiğini tahmin ettiği dünya buğday üretiminin, son öngörüsünden , 798 **milyon ton** düzeyinde gerçekleşmesini beklediğini açıklamıştır.

TÜKETİM

2024/25 sezonu sonunda gerçekleştirdiğini tahmin ettiği dünya buğday tüketiminin, **803 milyon ton** düzeyinde olmasını beklemektedir.

TİCARET

2024/25 sezonu sonunda gerçekleştirdiğini tahmin ettiği dünya buğday ticaretinin, **197 milyon ton** düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

STOK

2024/25 sezonu sonunda gerçekleştirdiğini tahmin ettiği dünya dönem sonu buğday stoklarının, **259 milyon ton** düzeyinde gerçekleşmesini beklemektedir.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GIDA VE TARIM ÖRGÜTÜ

KAYNAK; <https://www.fao.org/worldfoodsituation/csdb/en/>

FAO'nun 2023/24 dünya tahıl üretimine ilişkin tahmini marjinal olarak artırıldı ve şu anda 2 milyar 841 milyon ton seviyesinde bulunuyor; bu, önceki yılın seviyesine göre yüzde 1,1'lik (32 milyon ton) bir artışa işaret ediyor. Bu yeni revizyon, Arjantin ve Avustralya'da biraz daha yüksek hasatlara işaret eden yakın zamanda açıklanan resmi verilerin ardından, Avrupa Birliği'nin en son resmi tahminlerini yansıtan küresel mısır üretimine ve küresel buğday üretimine yönelik yukarı yönlü bir düzenlemeye dayanıyor.

2.828 milyon ton olarak sabitlenen 2023/24 küresel tahıl kullanımına ilişkin tahmin, geçen ayki tahmine göre 4,6 milyon ton ve 2022/23 seviyesinin 36,4 milyon ton (yüzde 1,3) üzerinde. 2023/24 için küresel buğday kullanım tahmini, 2022/23 seviyesinin yüzde 2,0 üzerinde, şu anda 795 milyon ton olarak belirlendi ve çoğunlukla Arjantin'de beklenen yüksek yem kullanımı ve 2022/23'teki diğer kullanımların yansımaları olarak önceki aya göre 2,1 milyon ton arttı. Büyük Britanya

ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı. 2023/24 döneminde küresel iri taneli tahıl kullanımına ilişkin tahmin de 2,5 milyon ton artırıldı; bu, özellikle Meksika'da mısır ve büyük ölçüde Çin ve Fas'ta arpanın daha yüksek öngörülen yem kullanımını yansıtıyor. Bu yukarı yönlü revizyon, küresel 2023/24 iri taneli kullanım tahminini 2022/23 seviyesine göre yüzde 1,5 artışla 1.509 milyon tona getiriyor.

Önceki aya göre 2,7 milyon tonluk aşağı yönlü revizyona rağmen, FAO'nun 2024'te sona eren dünya tahıl stoklarına ilişkin tahmini şu anda 894 milyon tona sabitlendi; bu da hala açılış seviyelerinin yüzde 2,3 üzerinde. 2023/24 döneminde dünya tahıl stok-kullanım oranının, 2022/23'teki yüzde 30,9 seviyesinden neredeyse hiç değişmeyerek, yüzde 31,0 gibi rahat bir seviyede olacağı tahmin ediliyor. 318 milyon ton olan küresel buğday stoklarına ilişkin tahmin 1,0 milyon ton düşürüldü ve beklenen düşüş açılış seviyelerinden yüzde 2,0'a çıkarıldı. Bu aşağı yönlü revizyonun büyük kısmı, Rusya Federasyonu'ndaki yüksek ihracat tahmini nedeniyle stoklarda beklenen düşüşe bağlanıyor. 377 milyon ton olarak sabitlenen küresel iri taneli tahıl stoklarının, çoğunlukla Arjantin'de olmak üzere mısır stoklarının düşeceği beklentilerinden kaynaklanan bu ay yapılan 2,1 milyon tonluk aşağı yönlü revizyona rağmen hala yüzde 6,7 oranında açılış seviyelerinin üzerine çıkacağı tahmin ediliyor.

Dünya tahıl ticareti tahmini, geçen aya göre 1,9 milyon ton artarak 2023/24'te 485 milyon tona çıkarıldı ve bu, 2022/23 seviyesinin 8 milyon tonluk (yüzde 1,7) üzerinde bir artışa işaret ediyor. 2023/24 küresel buğday ticareti tahmini, Rusya Federasyonu'nun daha yüksek ihracat hacimleri ve Avrupa Birliği, Tayland ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı'nın daha güçlü ithalat talebi beklentilerini yansıtarak 1,2 milyon ton artırıldı. Yukarı yönlü revizyona rağmen, 2023/24 döneminde küresel buğday ticaretinin 2022/23 seviyesinden yüzde 0,7 düşüşle 199 milyon tona düşeceği tahmin ediliyor. Dünya iri taneli tahıl ticaretine ilişkin tahmin şu anda 235 milyon ton seviyesinde bulunuyor; bu, geçen aya göre 0,8 milyon ton artışla ve 2022/23 seviyesinin yüzde 5,0 üzerinde. Bu ayki yukarı yönlü revizyonun büyük bölümünü oluşturan, Avustralya'dan artan arpa ihracatı ve yurt içi yem talebini karşılamak için Çin ile Fas'ın daha büyük arpa ithalatı, bu ayın 2023/24 için küresel arpa ticareti tahminini yükselterek 2022/23'ün üzerinde beklenen artışı daha da güçlendirdi.

FAO'nun 2023/24 küresel mısır ticaretine ilişkin tahmini, Avrupa Birliği'nin ithalatında yaptığı aşağı yönlü revizyonun Meksika, Suudi Arabistan ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı'nın daha büyük alımları ile dengelenmesi nedeniyle genel olarak değişmeden kalıyor.

2024 MAHSULÜNE İLİŞKİN BEKLENTİLER

2024 mahsulleri ile ilgili olarak, FAO'nun küresel buğday üretimine ilişkin tahmini önceki aya göre biraz küçültüldü; şu anda 796 milyon ton seviyesinde bulunuyor ancak yine de 2023 üretimine göre beklenen yüzde 1'lik bir büyümeye işaret ediyor. Son zamanlarda yapılan aşağı yönlü revizyon, Avrupa Birliği ile Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve Kuzey İrlanda'da buğday üretimi tahminlerinde yapılan küçük kesintileri yansıtıyor; burada aşırı ıslaklık buğday ekimlerini kısıtlarken, yerel kuraklık Avrupa Birliği'nin güney ve doğu kısımlarındaki ekili alanları etkiliyor. . Amerika Birleşik Devletleri'nde, ekimlerdeki fiyat kaynaklı düşüşe rağmen, genel olarak elverişli hava koşullarının da desteğiyle beklenen iyileşen verimler ve daha geniş hasat alanı nedeniyle ülkenin toplam buğday üretiminin 2024'te hâlâ arttığı görülüyor. Kanada'da, baharlık buğday mahsulünün mayıs ayından itibaren ekilmesiyle birlikte, ön tahminler, azalan kar marjları nedeniyle ekim alanında olası bir düşüşe işaret ediyor. Ancak getiri trendine dönüşün, üretimi son beş yıllık ortalamanın üzerine çıkaracağı öngörülüyor. Savaşın sektör ve üretim beklentileri üzerinde ağır baskı yaratmaya devam etmesi nedeniyle Ukrayna'da koşullar bir önceki aya göre değişmedi. Rusya Federasyonu'nda, genel olarak ılıman hava koşullarında, buğday mahsulleri iyi durumda ve yıllık bazda daha düşük olsa da, 2024 için ortalamanın üzerinde bir buğday üretimi öngörülüyor. Asya'da, elverişli hava koşulları Hindistan ve Pakistan'da üretim beklentilerini destekliyor ve buğday ekimlerini destekleyen yüksek fiyatlar nedeniyle 2024'te bol miktarda buğday verimi bekleniyor. Yakın Doğu Asya ülkelerinde bol yağışlar mahsul gelişimine fayda sağladı ve sulama suyu tedarikini destekledi. Mahsullerin Mayıs ayından itibaren hasat edilmesiyle birlikte 2024'te buğday üretimi açısından olumlu bir görünüm bekleniyor. Buna karşılık, Kuzey Afrika'daki ciddi yağış açıkları ve sıcak hava, buğday mahsullerinin kalitesini düşürdü ve geçen yıl zaten zayıf olan verimin ardından, 2024'te rekoltenin düşük seviyelerde olması bekleniyor.

2024 iri taneli mahsuller için kuzey yarımküredeki ülkelerde ekim yakında başlayacak, ekvatorun güneyinde ise erken ekilen mahsullerin hasadı yapılıyor. Brezilya'da toplam mısır alanının yıllık bazda daha düşük olacağı tahmin ediliyor ve önemli üretim bölgelerini etkileyen elverişsiz hava koşullarıyla birlikte, 2024'te daha küçük bir mısır üretimi öngörülüyor, ancak yine de son beş yıllık ortalamanın üzerinde kalacak. İyi yağışlar, 2023'teki kuraklıktan etkilenen hasadın ardından Arjantin'de mısır üretiminde toparlanma beklentilerini destekliyor. Güney Afrika'da sürekli düşük yağışlar ve yüksek sıcaklıklar, üretim beklentilerinin düşmesine neden oldu ve 2024 mısır hasadının bu seviyenin altına düşmesi bekleniyor. önceki beş yıllık ortalama. Komşu ülkelerde de nispeten kuru ve sıcak hava koşulları mevcut, bu da verim beklentilerini olumsuz etkiliyor ve 2024'te Güney Afrika'da hasatların azalması bekleniyor.

<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-sd.aspx> , <https://www.fao.org/worldfoodsituation/csdb/en/>

(Bu veriler; FAO'nun Çıkış tarihi : 05/04/2024 tarihinde yayınlandı)

ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ RAPORU

2024 ÜRETİM YILI BUĞDAY DEĞERLENDİRME RAPORU (ÖZET)

Ülke genelinde 5 aylık dönemde (Mart 2024) toplam 336 mm yağış alınmış olup, uzun yılların %8, geçen yılın %75 üzerinde olmuştur. Yağışlar Ege, Akdeniz ve İç Anadolu hariç (yağışlar sırasıyla; %10, %9 ve %8 uzun yılların altında) tüm bölgelerde uzun yılların üzerinde gerçekleşmiş, en fazla artış %36 ile Doğu Anadolu'da olmuştur.

Ülkemiz sonbahar mevsiminde uzun yıllardan ve geçen üretim yılından daha fazla yağış almış (sırasıyla %23 ve %69), bu artışlar tüm bölgelerde gerçekleşmiştir. Uzun yıllara göre yağış artışları %7 (Karadeniz) ile %41(Doğu Anadolu) arasında değişim göstermiştir. Bu mevsimde en yağışlı ay kasım olmuştur.

Ülkemiz kış mevsiminde 191 mm yağış almış, uzun yılların %7 altında, geçen üretim yılının %66 üzerinde olmuştur. Bölge bazında kış yağışı Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da uzun yılların üzerinde (%24 ve %5), diğer bölgelerde %5 (Karadeniz) ile %29 (Ege) arasında altında olmuştur. Aralık ayında yağışlar uzun yılların %10 altında olmuş, Doğu Anadolu'da artış diğer bölgelerde en fazla İç Anadolu'da olmak üzere azalışlar kaydedilmiştir. Kış mevsiminin en yağışlı ayı ocak olmuş, yağışlar uzun yılların %25 üzerinde gerçekleşmiş, Akdeniz'de uzun yıllar civarında, Ege de %6 altında olurken diğer bölgelerde %21 (İç Anadolu) ile %68 (Doğu Anadolu) arasında artışlar görülmüştür. Şubat ayı yağışları uzun yılların ve geçen yılın altında (%42 ve %24) iken, yağış azalışları tüm bölgelerde özellikle Marmara, Ege, İç Anadolu ve Karadeniz'de daha belirgin olmuştur. Bu veriler ülke genelinde oldukça kurak bir Şubat ayına işaret etmektedir.

Marmara Bölgesi; Beş aylık bitki gelişim sezonunda 459 mm yağış almış, uzun yılların %20, geçen üretim yılının %120 üzerinde olmuştur. Bölgenin özellikle önemli buğday ekimine sahip Trakya'yı da içine alan kuzey kesiminde yağış artışları daha belirgin olmuştur.

Ege Bölgesi; Ekim-Şubat arası dönemde bölgeye 337 mm yağış düşmüş, uzun yılların %10 altında, geçen üretim yılının %53 üzerinde gerçekleşmiştir. Uzun yıllara göre yağış azalışı İzmir, Muğla ve Aydın'ı da içine alan Bölgenin güneyinde ve Afyonkarahisar'da daha yüksek olmuştur.

Akdeniz Bölgesi; Bölge 5 aylık dönemde 402 mm yağış almış, bu yağış uzun yıllara göre %9 azalma, geçen yıla göre %63 artış olarak gerçekleşmiştir. Bölgede uzun yıllara kıyasla yağış azalışı Burdur'da daha yüksek olmuştur.

İç Anadolu; Bölgede bu dönemde 175 mm yağış kaydedilmiş, uzun yılların %8 altında, geçen üretim yılının %83 üzerinde gerçekleşmiştir. En fazla yağış azalışının bölgenin ve ülkenin en büyük buğday üreticisi Konya ve çevresinde gerçekleşmesi dikkat çekicidir. Karadeniz Bölgesi; Beş aylık dönemde bölgeye 366 mm yağış düşmüş, uzun yılların %10, geçen yılın %42 üzerinde olmuştur.

Doğu Karadeniz'de yer alan Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin'de yağış artışları daha belirgin olmuştur. Bununla birlikte bölgede yağış dağılımı değişkenlik göstermiş, önemli buğday üretim alanlarına sahip bölgenin iç kesimlerinde özellikle Amasya ve Tokat çevrelerinde %40'a varan yağış azalışları kaydedilmiştir.

Doğu Anadolu Bölgesi; Ekim-Şubat döneminde 353 mm yağış almış, uzun yıllardan %36, geçen yıldan %135 daha yüksek gerçekleşmiştir. Bölgenin orta kesimlerinde yağış yüksekliği diğer kesimlere göre daha belirgin olmuş, en yağışlı iller Elazığ ve Tunceli olarak kaydedilmiştir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi; Beş aylık dönemde bölgeye 393 mm yağış düşmüş, uzun yıllara göre %17, geçen yıla göre %69 daha yüksek olmuştur. Bölgenin kuzey illeri daha yüksek artış gösterirken, en fazla yağış artışı gösteren iller Siirt ve Şırnak olmuştur.

İklim parametrelerinde sıcaklıkta da çarpıcı değişimler görülmektedir. Bu üretim yılının ilk beş ayının normallerin oldukça üzerinde sıcak geçtiği ifade edilebilir. Normallere göre sıcaklık artışı Ekimde 1,5 oC, Kasımda 3,2 oC, Aralıkta 3,5 oC, Ocakta 2,8 oC ve Şubat'ta 3,4 oC olmuştur. Kasım, Aralık ve Ocak ve Şubat ayları son 53 yılın en sıcak ayları olmuştur.

Sıcaklık artışının buharlaşmayı artırarak, yağışın etkinliğini azaltması da beklenen bir durumdur. Bu durum yeraltı ve üstü su kaynaklarına yağışın olumlu katkısını düşürücü bir ortam oluşturmaktadır. Yağış tipinin Doğu Anadolu ve yüksek lokasyonlar dışında yağmur şeklinde olması da su rezervleri açısından önemlidir..

FENOLOJİK DEĞERLENDİRME

İç Anadolu Bölgesi ülkemiz buğday ekilişinin %36'sı düzeyinde olup, Konya'da Kasım-Şubat döneminde ortalama sıcaklıkların genel olarak yüksek seyretmesi nedeniyle hububatın üst vejetatif aksam gelişimi normallerine göre 15-20 gün ileri seviyede olduğundan sapa kalkma döneminin geçen yıllara göre daha erken başlaması beklenmektedir.

Aksaray'da ay içinde düşen yağışların iyi olması bitki gelişimine olumlu yönde etki etmiştir. Kayseri'nin özellikle Kasım ayında ekiliş yapılan yüksek kesimlerde genel itibarıyla bitki gelişimin iklimsel şartlara bağlı olarak (Şubat ayının kurak geçmesi ve hissedilen sıcaklıkta gece-gündüz farkının normalin üzerinde seyretmesi nedeniyle) yavaşladığı hatta kurak arazilerde durma noktasına geldiği gözlemlenmiştir.

Her yıl tüm platformlarda önemi belirtilen; “Nisan –Mayıs ayı yağışları” bu sene de; mevcut haliyle iyi bir rekolte potansiyeli barındıran hububatta verimi belirleyen ana unsur olacaktır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi ülkemiz buğday ekilişinin %15'i olup, Kışlık hububat Diyarbakır ve Şanlıurfa'da sapa kalkma, Adıyaman'da başaklanma başlangıcında, Batman ve Mardin'de dane süt olum aşamasındadır. Gaziantep'te erken ekim yapılan yerlerdeki arpalarda başaklanma başlamış, buğdaylarda ise sapa kalkma evresinin sonuna gelinmiş olup başaklanma evresine geçmeleri beklenmektedir.

Hububatın genel gelişme durumu şu an itibariyle çok iyi olup bahar yağışlarının da yeterli olması durumunda Şanlıurfa ve Gaziantep'te rekoltenin yüksek olacağı tahmin edilmektedir.

Marmara Bölgesi ülkemiz buğday ekilişinin %11'i olup, Bölge genelinde buğday, kardeşlenme evresini tamamlamış olup sapa kalkma dönemindedir. Hububat ekili alanlarda bitkinin su ihtiyacı mart ayı sonu itibarıyla başlarken, nisan ve mayıs ayında en üst seviyeye ulaştığından, özellikle nisan ve mayıs ayında mevsim normalleri civarında alınacak yağışların da etkisiyle iyi bir sezon yaşanması öngörülmektedir.

Karadeniz Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %10'u olup, İç kesimlerde çimlenme ve çıkışlar tamamlanmış olup hububat kardeşlenme aşamasındadır ve kardeş sayısı 3-4 adettir.

Akdeniz Bölgesi ülkemiz buğday ekilişinin %9'u olup, Geçmiş yıllara göre hava sıcaklığının yüksek seyretmesi nedeniyle hububat Kahramanmaraş'ta sapa kalkma döneminde iken Adana'da başaklanma dönemi tamamlanmış olup dane olum dönemi başlamıştır.

Doğu Anadolu Bölgesi ülkemiz buğday ekilişinin %10'u olup, Nisan ve Mayıs aylarında gerçekleşecek sıcaklık ve yağışların bitki gelişimini önemli derecede etkileyerek verimi belirleyeceği değerlendirilmektedir.

Ege Bölgesi ülkemiz buğday ekilişinin %9'u olup, Hububat gelişimi ekiliş zamanı ve ekim havzalarına göre değişiklik göstermekle birlikte sahile yakın ova kesimlerinde başaklanma dönemi başlamışken iç kesimlerde kalan yerlerde sapa kalkma dönemindedir.

TESPİT, DEĞERLENDİRME, TAHMİN VE ÖNERİLER

- İklimin gidişatı ile tarımsal uygulamalar zamanlama açısından uyumlu olmalıdır. Bunun için akıllı teknolojilerden yararlanma ve teknik destek alma yoluna gidilmelidir. Yabancı ot gelişimi daha erken ve hızlı olduğundan, teknik destekler, tarla gözlemleri ve iklim takibi ile ilaçlama zamanı seçilmelidir. Hastalıkların da daha erken çıkabileceği göz önünde bulundurulmalı, ancak mücadele için yerinde tarla gözlemi ile gereklilik oluşmasına dikkat edilmeli, teknik destek unutulmamalı, ezbere uygulamalardan kaçınılmalıdır.

- Aşırı sulama, gübreleme gibi maliyeti artıran, değişik riskler ortaya çıkaran ve çevresel sürdürülebilirliği zorlayan uygulamalardan kaçınılmalıdır. En yüksek verim yerine maliyet, çevre ve gelir dengesini koruyacak optimum verim düzeyi hedeflenmelidir. - Tarım danışmanlığı uygula

- Tarım danışmanlığı uygulamasından mutlaka yararlanılmalı, çevresel risklere karşı tarım sigortası yaptırılmalıdır.

- Ezberler bir kenara bırakılmalı, her yıl ayrı değerlendirilmeli, tarlada daha fazla izimiz ve gözümüz olmalı, teknoloji odaklı bir üretimi zorlamalıyız.

KAYNAKLAR;

- <https://www.tarim.gov.tr/>
- <https://gain.fas.usda.gov/#/search>
- <http://www.uhk.org.tr/>
- <http://www.cmegroup.com/>
- <https://gain.fas.usda.gov/>
- <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/production.pdf>
- <http://www.igc.int/downloads/gmrsummary/gmrsumme.pdf>
- <http://www.fao.org/>
- <https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-forecasts.aspx>
- <https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-sd.aspx>
- <https://gain.fas.usda.gov/Lists/Advanced%20Search/AllItems.aspx>
- <https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-sd.aspx>
- <http://www.cmegroup.com/trading/agricultural/wheat-reports.html>
- <https://www.cmegroup.com/trading/agricultural/>
- <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/teppe/Menu/37/Urun-Raporlar>
- <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/teppe/Menu/36/Durum-Ve-Tahmin-Raporlari>
- <https://www.tmo.gov.tr/bilgi-merkezi/fenolojik-degerlendirme-raporu>

